

PRIPOROČILA ZA ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH HIGIENSKIH RAZMER V NASTANITVENIH IN ZBIRNIH CENTRIH ZA MIGRANTE

Dokument:	PPRIPOROČILA ZA ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH HIGIENSKIH RAZMER V NASTANITVENIH IN ZBIRNIH CENTRIH ZA MIGRANTE
Pripravila:	Strokovna skupina za bivalno okolje, NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
	Verzija: 3, velja od 22. 10. 2015

I. NASTANITVENI CENTRI

V začasnih bivališčih je treba zagotavljati osnovne tehnične in higienske pogoje za varno bivanje in ohranjanje človeškega dostojanstva:

- preskrbo s pitno vodo
- urejenost bivališč
- zagotovitev razmer za izvajanje osebne higiene
- upoštevanje higienskih zahtev pri preskrbi z živili in pripravljanju hrane
- odstranjevanje odpadkov in odpadkov iz začasnih bivalnih naselij
- čiščenje
- DDD - nadzor nad izvajanjem začasnih ukrepov

1. PRESKRBA S PITNO VODO

Pred vselitvijo v začasne nastanitvene objekte je potrebno v objektu zagotoviti pitno vodo, skladno s Pravilnikom o pitni vodi. V dalj časa neuporabljenih obstoječih objektih izvedemo spiranje in dezinfekcijo hišnega vodnega omrežja. Za premične objekte, kot so šotorišča, v primeru, da prostor ni opremljen s pitno vodo, uredimo oskrbo s pitno vodo iz bližnjih hidrantov oz. nadomestno oskrbo s cisternami. Zagotoviti je treba ustrezno količino pitne vode na osebo, 20 litrov na osebo na dan. V izjemnih pogojih je treba zagotoviti minimalno količino 7,5 litrov pitne vode na osebo na dan. V teh pogojih je treba vzpostaviti učinkovito rabo minimalne količine 7,5 litrov tudi za osnovno osebno higieno. Taka oskrba lahko traja le 2-3 dni. Količina se mora nato povečati na 20 litrov na osebo na dan, najmanj na 15 litrov na osebo na dan.

Upravljavca vodovoda zagotovi preverjanje kakovosti pitne vode.

Migrante je treba informirati, da lahko pijejo vodo iz pipe oz. jih opozoriti, če le ta ni primerna za uživanje (npr. slikovno obvestilo - v Prilogi 4 in pisno obvestilo, po možnosti v njihovem jeziku, nameščeno na vidnih mestih).

2. UREJENOST BIVALIŠČ

Potrebni prostori: prostori za bivanje in spanje, stranišča, umivalnice, po potrebi pralnice, prostori za distribucijo in po potrebi pripravo hrane, prostori za skupna srečanja in za otroke, prostori za zdravstveno in socialno oskrbo.

Splošni pogoji za prostore za bivanje in spanje:

Temperaturni pogoji: minimalno 18°C v bivalnih prostorih v času ogrevalne sezone, minimalno 16°C v spalnih prostorih, če so ločeni od bivalnih prostorov.

Dokument:	PPRIPOROČILA ZA ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH HIGIENSKIH RAZMER V NASTANITVENIH IN ZBIRNIH CENTRIH ZA MIGRANTE
Pripravila:	Strokovna skupina za bivalno okolje, NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
Verzija: 3, velja od 22. 10. 2015	

Zagotovljeno naj bo minimalno 3,5 m² površine in 15 m³ zraka na osebo, če je prostor v zidanih objektih dobro prezračen, pa 2,5 – 3 m² površine in 9-10 m³ prostornine na osebo. Na osebo naj bo zagotovljena ena postelja z minimalno 1 meter razmika med posteljami in 0,9 metra med spodnjo in zgornjo posteljo, če so v nadstropjih.

Splošni pogoji za umivalnice in stranišča:

Stranišča in prostori za umivanje naj bodo ločeni za ženske in moške.

Po uporabi stranišča naj bo omogočeno umivanje rok.

Pralnice in prostori za pripravo hrane: vzpostavljeni naj bodo glede na organizacijo dejavnosti v nastanitvenem objektu.

Pred uživanjem hrane naj bo omogočeno umivanje rok.

2.1 ZIDANI OBJEKTI Z UREJENO KOMUNALNO INFRASTRUKTURO (VODOVODNO OMREŽJE, UREJENO ODVAJANJE ODPADNIH VOD, ELEKTRIČNO OMREŽJE)

Ob navedenih splošnih pogojih upoštevamo še:

Bivalni prostori

Bivalni prostori naj bodo dovolj osvetljeni, v njih naj bodo okna v velikosti vsaj 1/8 zasteklitve glede na talno površino prostora.

Umivalnice in stranišča:

Zagotoviti je treba minimalno 1 vodovodno pipo na 6 do 10 oseb, minimalno 1 prho z mrzlo in toplo vodo na 10 uporabnikov ter minimalno 1 straniščno kabino na 20 oseb. Za krajši čas je lahko 1 straniščna kabina za 50 oseb v razmerju 3:1 - ženska stranišča: moškim straniščem.

2.2 IMPROVIZIRANA ZAČASNA BIVALIŠČA: ŠOTORI, BIVALNI KONTEJNERJI

Ob navedenih splošnih pogojih upoštevamo še:

Naselje z improviziranimi začasnimi bivališči naj bo razdeljeno na čisti in nečisti del. Nečisti del naselja naj bo stran od čistega v smeri vetrov.

Čisti del naselja:

- oskrba s pitno vodo
- bivalni in spalni prostori
- prostori za pripravo hrane, shranjevanje živil, jedilnice

Nečisti del naselja:

- stranišča (straniščne kabine ali poljska stranišča)
- umivalnice
- pralnice
- prostori za odpadke

Dokument:	PPRIPOROČILA ZA ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH HIGIENSKIH RAZMER V NASTANITVENIH IN ZBIRNIH CENTRIH ZA MIGRANTE
Pripravila:	Strokovna skupina za bivalno okolje, NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
Verzija: 3, velja od 22. 10. 2015	

- shrambe za čistila in čistilno opremo
 - parkirišče.
- Priporočeni normativi so navedeni v Prilogi 3.

3. ZAGOTOVITEV RAZMER ZA IZVAJANJE OSEBNE HIGIENE

Migrantom je treba zagotoviti sredstva za osebno higieno (okvirne količine so v Prilogi 2):

- varno pitno vodo
- sredstva za umivanje in pranje
- pribor za umivanje zob
- pribor za nego las, lasišča in nohtov
- pribor za čiščenje oblačil in obutve
- brisače, posteljnina, obleka,
- toaletni papir, papirnate brisače za roke
- sredstva za nego novorojenčkov, dojenčkov, majhnih otrok, žensk in ostarelih (plenice, damski vložki, plenice za odrasle itd.)

Posebno pozornost je treba nameniti vzdrževanju osebne higiene, še zlasti **umivanju rok**, ki je med najbolj učinkovitimi ukrepi za zmanjšanje širjenja nalezljivih bolezni, predvsem črevesnih (umivalniki, tekoče milo, brisače za enkratno uporabo, koš za odlaganje brisač, slikovno navodilo za pravilno umivanje rok – Priloga 1)

Zagotoviti je treba pogoje za ustrezno vzdrževanje čistoče oblačil.

4. UPOŠTEVANJE HIGIENSKIH ZAHTEV PRI PRESKRBI Z ŽIVILI IN PRIPRAVLJANJU HRANE

Zagotovljena mora biti varna priprava, distribucija in shranjevanje hrane.

5. ODSTRANJEVANJE ODPADKOV IZ ZAČASNIH BIVALNIH NASELIJ

Posode za zbiranje odpadkov morajo biti zagotovljene v vseh bivalnih, spalnih in sanitarnih prostorih ter v sklopu kuhinjskega dela. Zanje je treba vzpostaviti redno vsakodnevno odstranjevanje in čiščenje ter po potrebi razkuževanje. Potrebno je zagotoviti tudi varno zbiranje in odstranjevanje medicinskih, infektivnih in ostrih odpadkov skladno z veljavno zakonodajo.

Dokument:	PPRIPOROČILA ZA ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH HIGIENSKIH RAZMER V NASTANITVENIH IN ZBIRNIH CENTRIH ZA MIGRANTE
Pripravila:	Strokovna skupina za bivalno okolje, NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
Verzija: 3, velja od 22. 10. 2015	

6. VZDRŽEVANJE, ČIŠČENJE OBJEKTOV, ŠOTOROV, BIVALNIH KONTEJNERJEV IN OKOLICE TER DDD

Zagotoviti je treba redno čiščenje in vzdrževanje prostorov in okolice ter po potrebi izvajati DDD.

7. NADZOR NAD IZVAJANJEM ZAČASNIH UKREPOV

Nadzor naj izvaja ustrezna pooblaščen inštitucija.

II. ZBIRNI CENTRI

Ob prehodu oz. kratkotrajnem (običajno nekaj urnem) postanku migrantov v zbirnih centrih je treba zagotavljati osnovne tehnične in higienske pogoje za prehodno bivanje oz. počitek:

- preskrbo s pitno vodo
- zagotovitev razmer za delitev živil
- urejenost prostorov za počitek v zbirnem centru
- zagotovitev razmer za izvajanje najosnovnejše osebne higiene
- odstranjevanje odpadkov in čiščenje
- DDD
- nadzor nad izvajanjem začasnih ukrepov

1. PRESKRBA S PITNO VODO IN HRANO

Ob prehodu oz. kratkotrajnem postanku migrantov jim je treba zagotoviti pitno vodo in hrano. Glede na omejene tehnične pogoje naj se delijo le živila, ki s higienskega stališča niso rizična: embalirana živila, konzervirana živila, kruh, sadje ipd. ter pitna voda, po možnostih čaj.

2. PROSTORI ZA POČITEK V ZBIRNEM CENTRU

Dokument:	PPRIPOROČILA ZA ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH HIGIENSKIH RAZMER V NASTANITVENIH IN ZBIRNIH CENTRIH ZA MIGRANTE
Pripravila:	Strokovna skupina za bivalno okolje, NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
Verzija: 3, velja od 22. 10. 2015	

V šotorih naj bodo nameščeni ležalniki, opremljeni z odejami.

Po potrebi naj bodo na razpolago suha oblačila in obutev.

3. SANITARIJE

Kemična stranišča morajo biti opremljena s toaletnim papirjem.

Zraven kabin mora biti zagotovljena voda in milo za umivanje rok oz. provizorična mesta za izvajanje najosnovnejše higijene (umivanje rok, obraza, previjanje dojenčkov).

V primeru, da je voda pitna, naj bo umivalno mesto ustrezno označeno (Priloga 4/Slika 1: Voda je pitna). V primeru, da ni zagotovila, da je voda varna za pitje, mora biti umivalno mesto ustrezno označeno, da voda ni pitna (Priloga 4/Slika 2: Voda ni pitna).

4. ODSTRANJEVANJE ODPADKOV IN ČIŠČENJE TER DDD

Odstranjevanje odpadkov in čiščenje šotorov, WC kabin in okolica mora biti sprotno in redno. Prav tako naj se sproti zbirajo mokra rabljena oblačila, obutev in odeje. Zagotovi naj se pranje oz. kemično čiščenje in sušenje teh.

Po potrebi naj se izvaja DDD.

PRILOGE:

1. NAVODILO ZA UMIVANJE ROK
2. HIGIENSKE POTREBŠČINE
3. PRIPOROČILA ZA UREDITEV IMPROVIZIRANIH ZAČASNIH BIVALIŠČ
4. PRIMER SLIKOVNIH OBVESTIL O PRIMERNOSTI PITNE VODE ZA UŽIVANJE

NAVEZUJOČI DOKUMENTI:

1. [PRIPOROČILA IN NAVODILA ZA ČIŠČENJE V NASTANITVENIH CENTRIH ZA MIGRANTE](#)
2. [PRIPOROČILA ZA RAVNANJE PRI OSKRBI S PITNO VODO S CISTERNAMI](#)

Dokument:	PPRIPOROČILA ZA ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH HIGIENSKIH RAZMER V NASTANITVENIH IN ZBIRNIH CENTRIH ZA MIGRANTE
Pripravila:	Strokovna skupina za bivalno okolje, NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
Verzija: 3, velja od 22. 10. 2015	

PRILOGA 1: NAVODILO ZA UMIVANJE ROK (SZO)

Clean hands protect against infection

Protect yourself

- Clean your hands regularly.
- Wash your hands with soap and water, and dry them thoroughly.
- Use alcohol-based handrub if you don't have immediate access to soap and water.

How do I wash my hands properly?

Washing your hands properly takes about as long as singing "Happy Birthday" twice, using the images below.

Priporočamo, da se slikovni material namesti v toaletne prostore oz. ob vse umivalnike oz. umivalna mesta.

Dokument:	PPRIPOROČILA ZA ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH HIGIENSKIH RAZMER V NASTANITVENIH IN ZBIRNIH CENTRIH ZA MIGRANTE
Pripravila:	Strokovna skupina za bivalno okolje, NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
Verzija: 3, velja od 22. 10. 2015	

PRILOGA 2: HIGIENSKE POTREBŠČINE V NASTANITVENIH CENTRIH

2.1 Okvirne količine in seznam osnovnih higienskih sredstev¹

2 posodi za vodo ² po 10-20 litrov, ena za transport in ena za shranjevanje	na gospodinjstvo
Milo za umivanje, 250 g	na osebo na mesec
Milo za pranje, 200 g	na osebo na mesec
Damski higienski vložki	en zavitek na osebo na mesec

2.2 Okvirne količine in seznam dodatnih higienskih potrebščin¹

Zobna pasta, 75 ml	na osebo na mesec
Zobna ščetka	ena na osebo na mesec
Šampon, 250 ml	na osebo na mesec
Otroški losion, 250 ml	na otroka do 2 let starosti na mesec
Britvica	ena na mesec
Glavnik	en na osebo, po potrebi
Ščipalnik/škarjice za nohte	en na osebo, po potrebi
Plenice, kahlica	po potrebi
Toaletni papir	po potrebi

Opomba¹: Določen mora biti urnik razdeljevanja (datum, ura), v primeru dodatnih in posebnih potreb lahko ljudje dobijo več.

Opomba²: samo za ljudi, ki so nameščeni v improviziranih začasnih bivališčih

Dokument:	PPRIPOROČILA ZA ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH HIGIENSKIH RAZMER V NASTANITVENIH IN ZBIRNIH CENTRIH ZA MIGRANTE
Pripravila:	Strokovna skupina za bivalno okolje, NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
Verzija: 3, velja od 22. 10. 2015	

PRILOGA 3: PRIPOROČILA ZA UREDITEV IMPROVIZIRANIH ZAČASNIH BIVALIŠČ NASTANITVENIH CENTROV

Prostor v šotoru ali kontejnerju /osebo	3,5 m ² (4,5-5,5 m ² v hladnem podnebj)
Razdalja med šotori	2 m minimalno ali 2x višina šotora ali drugačnega zavetja
Razdalja od tal do stropa	minimalno 2m
Število ljudi/točko za oskrbo z vodo	250
Razdalja do vode	150 m, maksimalno 500 m
Število ljudi/latrino/kem. stranišče	maksimalno 20; 50 za krajši čas - v razmerju 3:1, ženska stranišča: moškim straniščem
Razdalja do latrine/kem. stranišča	ne več kot 50 m
Razdalja med točko z vodo in straniščem	100 m
Razmiki za zaščito pred požarom	75 m vsakih 300 m
Skupna uporabna površina	45 m ² /os vključno s skupnimi površinami (za kuhanje, rekreacijo ipd.), min 30 m ² /os.

Dokument:	PPRIPOROČILA ZA ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH HIGIENSKIH RAZMER V NASTANITVENIH IN ZBIRNIH CENTRIH ZA MIGRANTE
Pripravila:	Strokovna skupina za bivalno okolje, NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
Verzija: 3, velja od 22. 10. 2015	

PRILOGA 4: PRIMER SLIKOVNIH OBVESTIL O PRIMERNOSTI VODE ZA UŽIVANJE

Slika 1: Voda je pitna

Slika 2: Voda ni pitna

Dokument:	PPRIPOROČILA ZA ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH HIGIENSKIH RAZMER V NASTANITVENIH IN ZBIRNIH CENTRIH ZA MIGRANTE
Pripravila:	Strokovna skupina za bivalno okolje, NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
Verzija: 3, velja od 22. 10. 2015	